

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.22.515/2017/6. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

A felperesek képviselője:

. Ábrahám László ügyvéd

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

jogtanácsos

Az alperesi beavatkozó:

beavatkozó

A beavatkozó képviselője:

László Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. László György ügyvéd)

A per tárgya: személyhez fűződő jog megsértésének

megállapítása és kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítélettábla Pf.I.20.412/2017/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Egri Törvényszék 2.P.20.119/2014/78.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek együttesen 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.180.000 (egymillió-száznyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. és II. rendű felperesek házastársak voltak. Első gyermekük, a III. rendű felperes 2005-ben császármetszéssel, egészségesen jött világra.
- [2] Az I. rendű felperes második terhessége során rendszeresen járt terhesgondozásra; terhességi cukorbetegségen és alsó végtagi visszerességen kívül panaszmentes volt.
- [3] 2012. augusztus 6-án délben rendszertelen, renyhe jóslófájásokkal felvették az alperes szülészeti és nőgyógyászati osztályára. Az ezt megelőzően elvégzett flowmetria során kevés magzatvizet észleltek, ami az amnioszkópia szerint tiszta volt. A méhszáj ekkor egyujjnyira nyitott volt, egyéb értékek eltérést nem mutattak, panaszok nem jelentkeztek. 11 óra 55 perckor burokrepesztés során tiszta magzatvíz távozott, majd 15 óra után fájáserősítést kezdtek. Az I. rendű felperesnél 18 óra körül jelentkező vérnyomás-emelkedést kezelték.
- [4] A magzati szívhangokat CTG-n folyamatosan nyomon követték, azok 21 óráig rendellenességet nem mutattak, ezt követően viszont kisebb variábilis decelerációk mutatkoztak, amelyek az idő előrehaladtával egyre mélyültek és sűrűsödtek, az oszcilláció beszűkült. Az I. rendű felperes ellátásában résztvevő orvosok a hüvelyi szülés folytatása mellett döntöttek.
- [5] 2012. augusztus 7-én 0 óra 47 perckor született meg az I. rendű felperes második gyermeke egyszeresen nyakára tekeredett köldökszínórral úgy, hogy a bőre és a hátsó magzatvíz meconiumos volt. Az életjelenségeket nem mutató újszülöttet újraélesztették, majd gyermeklinikára szállították, ahol intenzív ellátást követően, 2012. augusztus 11-én elhunyt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes azzal, hogy orvosai legkésőbb a vajúdás során, 21 óra után nem végeztek császármetszést, így a gyermeket megfosztották az életben maradás esélyétől, megsértette az élethez, testi épséghez, egészséghez, valamint a teljes és egészséges családban éléshez fűződő jogukat, illetve az I. rendű felperes megfelelő egészségügyi ellátáshoz való jogát; kérték továbbá az alperes kötelezését az I. és II. rendű felperes részére személyenként 6.000.000 forint, a III. rendű felperes részére 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 81. § (1) bekezdés e) pontjára, 339. § (1) bekezdésére és 348. § (1) bekezdésére hivatkozással.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert

álláspontja szerint az ellátásban résztvevők a szakma szabályai szerint, az elvárható gondossággal jártak el az I. rendű felperes szülésvezetése során. Állította, hogy az újszülött halála még a szülés megindulását megelőzően az anyaméhben bekövetkezett oxigénhiány következménye, így az az általa nyújtott egészségügyi ellátással okozati összefüggésbe nem hozható.

- [8] Az alperesi beavatkozó ellenkérelmében az alperessel egyező indokok alapján kérte a kereset elutasítását.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az I. rendű felperes szülésvezetése során nem végzett megfelelő időben császármetszést, miáltal a gyermeket az életben maradási esélyétől megfosztotta, megsértette az I., II. és III. rendű felperes teljes családban éléshez fűződő jogát; az alperes megsértette továbbá az I. rendű felperes megfelelő egészségügyi ellátáshoz fűződő jogát azzal, hogy 2012. augusztus 6-án 21 óra után nem az állapotának és a körülményeknek leginkább megfelelő szülési módot választotta; kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére 6.000.000, a II. rendű felperes részére 5.000.000, a III. rendű felperes részére 800.000 forint és késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére; a keresetet ezt meghaladóan elutasította.
- [10] A büntetőeljárás során kirendelt szakértői intézet és szakértői testület véleménye alapján megállapította, hogy a boncolás és a kórszövettani vizsgálat eredménye szerint a gyermek halála méhen belüli oxigénhiányra vezethető vissza. A szakvélemények alapján rögzítette, hogy az I. rendű felperes kórelőzményei mellett a szülés során fellépő rosszulléte, mellkasi panaszai, emelkedett vérnyomása, valamint a 21 óra 15 perctől észlelhető és romló tendenciájú magzati szívműködést tanúsító CTG leletek együttes értékelése alapján a császármetszés elvégzésének relatív indikációja fennállt. Megítélése szerint az ekkor észlelt tünetek alapján vagy megfelelő diagnosztikai vizsgálatot (ilyen a magzati fejbőr Ph mérése) kell végezni, vagy a szülést császármetszéssel haladéktalanul be kell fejezni. Kiemelte, hogy amennyiben a császármetszést negyed 10 után, legkésőbb 11 óráig elvégzik, akkor a magzat életben maradt volna, károsodása nagyobb valószínűséggel elmaradt volna.
- [11] Alaptalannak találta az alperes és a beavatkozó védekezését, amely szerint a magzat károsodása akkor sem lett volna elkerülhető, ha a császármetszést elvégzik, mivel az oxigénhiányos állapot már korábban, a szülés megindulását megelőzően bekövetkezett. A szakértői testület szakvéleménye alapján úgy ítélte meg, hogy az alperes által hivatkozott MR vizsgálat során feltárt agyvérzések nagy valószínűséggel a szülés megindulását követően kialakult

oxigénhiányos állapottal függtek össze.

- [12] Rámutatott, hogy a szülés megindítását megelőzően bekövetkezett oxigénhiányra egyedül a hivatkozott MR vizsgálati lelet utal, az is csak a valószínűség szintjén. Ezzel szemben a szakértői intézet szakvéleménye a klinikai adatokra és a boncolás eredményére hivatkozással megállapította, hogy a magzatnak fejlődési rendellenessége, egyéb betegsége nem volt. A szakértői testület véleménye részletesen kifejtette, hogy mely körülmények azok, amelyek a magzat oxigénhiányos állapotára utalhatnak: ezek a meconiumos magzatvíz, a magzat vérének savbősége, és kiemelten a szív működés frekvenciájának lassulása.
- [13] A perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményével kapcsolatban kiemelte: a szakértő nem tudott állást foglalni abban, hogy a 2012. augusztus 9-én készült MR vizsgálat során feltárt agyvérzések mikor történhettek. A felvételeket értékelő radiológus tanúkénti meghallgatására vagy szakkonzulensként történő bevonására irányuló alperesi indítványt mellőzte, mert megítélése szerint a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása szempontjából azok sürgősszerűek, és a rendelkezésre álló szakvélemények alapján foglalt állást a jogvitában.
- [14] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta, és mellőzte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes megfelelő egészségügyi ellátáshoz fűződő jogát az elsőfokú ítéletben írt magatartásával; mellőzte továbbá az alperes kereseti illeték fizetésére történő kötelezését, így az állam által viselt kereseti illetéket 900.000 forintban határozta meg; egyben pontosította az elsőfokú ítélet rendelkező részében található elírásokat.
- [15] Az alperes kárfelelőssége vonatkozásában rögzítette, hogy a kimentés körébe tartozott volna annak bizonyítása, hogy ha az alperes elvégezte volna a császármetszést 21 óra 15 perckor, akkor is életképtelen, halott magzat jött volna a világra. Kiemelte, hogy a rendelkezésre álló szakvélemények egyöntetűen úgy foglaltak állást, hogy az időben elvégzett császármetszés esetén valószínűleg a gyermek élve született volna. Rámutatott: kétségtelen, hogy az MR kép nem állt rendelkezésre, de annak leletileg leírását senki nem vitatta, és a perben kirendelt szakértő állást foglalt abban a kérdésben, hogy a subacut vérzés mennyi idővel korábban alakulhatott ki. Valóban tág keretek között határozta meg a szakértő az agyvérzés bekövetkeztének lehetséges időpontját, ám ennél pontosabb megállapítás nem volt tehető. Maga a vérzés sem volt azonnal észlelhető, annak képi megjelenéséig óráknak kellett eltelnie. Minderre tekintettel alkalmasnak tartotta a szakvéleményt, hogy az elsőfokú bíróság arra alapítottan hozza meg döntését, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [17] Kérelme indokolásában megsértett jogszabályhelyként jelölte meg a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a tényállás teljes körű felderítésére vonatkozó kötelezettségének.
- [18] Állította, hogy a Pp. 182. § (3) bekezdésének ellenére az elsőfokú bíróság nem tett eleget az alperes bizonyítási indítványainak, és azok mellőzését ítéletében a Pp. 221. § (1) bekezdésébe ütközően nem indokolta.
- [19] Álláspontja szerint szükség lett volna az MR vizsgálat felvételének beszerzésére, annak szakértő által történő értékelésére neuroradiológus, illetve gyermek-radiológus bevonásával. Azzal, hogy az eljáró bíróságok ennek az indítványának nem tettek eleget elzárták a kimentés lehetőségétől. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 251. § (2) bekezdését is, mert erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül kellett volna helyeznie, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára kellett volna utasítania.
- [20] Továbbra is állította, hogy a felvétel birtokában és annak szakértő általi értékelésével az állapítható meg, hogy a gyermeknél leírt károsodások nagy valószínűséggel nem a születés során elszenvedett oxigénhiány miatt alakultak ki, hanem azt megelőzően, még a szülés megindulása előtt; ebben az esetben viszont az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg.
- [21] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte, utalva annak helyes indokaira.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [23] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [24] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kizárólag eljárási szabálysértésre hivatkozással támadta a jogerős ítéletet, és kérte

annak hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Kérelme indokaként azt adta elő, hogy az általa hivatkozott MR vizsgálat felvételei nem lettek az eljárás során értékelve, és az ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványait az eljáró bíróságok alaptalanul mellőzték.

- [25] Egyetértett a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmében előadottakkal annyiban, hogy a perbeli esetben relevanciája volt annak, hogy a magzati agykárosodás mikor alakult ki. Ennek megítélése kétségtelenül szakkérdés.
- [26] Az ügyben eljáró bíróságok döntésük meghozatalakor a mérlegelés körébe vonták a büntetőeljárásban készült szakvéleményeket, továbbá a jelen perben kirendelt orvosszakértő szakvéleményét is.
- [27] Tényként állapítható meg, hogy az alperes által hivatkozott, 2012. augusztus 9-én készített MR felvételt nem szerezték be, maga a felvétel nem állt rendelkezésre, ugyanakkor a másodfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a képalkotó vizsgálat leletének leírása az iratok között található, azt az eljáró szakértők ilyen módon értékelhették.
- [28] A Kúria egyetértett az ügyben eljáró bíróságokkal abban, hogy az MR képfelvétel hiányában, az annak alapján kiadott lelet értékelésével megalapozottan foglaltak állást az eljárás során kirendelt szakértők abban, hogy mikorra tehető a magzatnál kialakult oxigénhiány kialakulása. Rámutat a Kúria, hogy az agy állapotáról rendelkezésre állt a boncjegyzőkönyv, az alperes újszülött osztályának, valamint a Semmelweis Egyetem I. számú Gyermekgyógyászati Klinikájának zárójelentése, továbbá az alperes által hivatkozott koponya MR vizsgálatról készült vélemény. Az alperes állításával ellentétben mindezt a büntetőeljárásban kirendelt szakértői testület értékelte, és úgy nyilatkozott, hogy az MR vizsgálat során feltárt agyvérzések nagy valószínűséggel a szülés megindulását követően kialakult oxigénhiányos állapottal függnék össze. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a szakértői testület ezt a véleményét a szív működés CTG leleteken rögzített elváltozásaival, az újszülött bőrén, légutaiban és a magzatvízben lévő magzatszurokkal indokolta, részletesen feltárta ennek fiziológiás hátterét.
- [29] Helytállóan rögzítette a másodfokú bíróság azt is, hogy a perben kirendelt szakértő - az MR vizsgálat leleti leírásának figyelembevételével - állást foglalt abban a kérdésben, hogy a subacut vérzés mennyi idővel korábban alakulhatott ki. Egyetértett a Kúria a jogerős döntésben foglaltakkal abban, hogy annak ellenére, hogy a szakértő tag keretek között határozta meg az agyvérzés bekövetkeztének lehetséges időpontját a szakvélemény alkalmas volt arra, hogy a bíróságok arra alapítottnak döntést hozzanak.
- [30] Helytállóan összegezte az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy, hogy a szülés megindulását megelőzően bekövetkezett oxigénhiányra egyedül a hivatkozott MR vizsgálati

lelet utal, az is csak valószínűség szintjén. Megfelelően értékelte ezzel szemben a szakértői intézet véleményét, amely klinikai adatokon és a boncolás eredményén alapul, valamint a szakértő testület véleményét, amely részletesen kifejtette, hogy mely körülmények azok, amelyek a magzat oxigénhiányos állapotára utalhatnak.

- [31] Helytállóan rögzítette a másodfokú bíróság, hogy a rendelkezésre álló szakvélemények egyöntetűen úgy foglaltak állást, hogy az időben elvégzett császármetszés esetén valószínűleg a gyermek élve született volna. Egyetértett a Kúria azzal is, hogy az alperes mulasztása folytán az újszülöttnak nem maradt esélye a túlélésre, amely az alperes kártérítési felelősségét megalapozza.
- [32] Mindezek alapján tehát megállapítható, hogy az eljáró bíróság által a mérlegelés körébe vont szakvélemények nem voltak hiányosak, azok megfeleltek a Pp. 182. § (3) bekezdésének.
- [33] A Kúria az alperes Pp. 221. § (1) bekezdésének sérelmére történt hivatkozásával kapcsolatban rámutat, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozással van lehetősége kérelmét előterjeszteni. Ezzel szemben az alperes felülvizsgálati kérelmében azt állította, hogy az elsőfokú bíróság szegte meg az indokolási kötelezettségét, mert nem adta indokát az általa felajánlott bizonyítás mellőzésének. Rámutat a Kúria, hogy az alperes hivatkozásával ellentétben az elsőfokú bíróság részletes indokát adta annak, hogy miért nem tartotta indokoltnak az MR felvételt készítő radiológus szakkonzulensként történő bevonását, illetve tanúkénti meghallgatását (elsőfokú ítélet 6. oldal utolsó két bekezdése). Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy azok miért szükségtelenek a per eldöntésének szempontjából. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével az alperes felelősségének megállapítása körében egyetértett. Döntése indokolásában kifejtette, hogy miért tartotta a rendelkezésre álló szakvéleményeket és egyéb bizonyítékokat alkalmasnak az érdemi döntés alapjául. A Kúria megítélése szerint az ügyben eljáró bíróságok maradéktalanul eleget tettek indokolási kötelezettségüknek, tehát nem állapítható meg a Pp. 221. § (1) bekezdésének sérelme.
- [34] A Kúria egyébként egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a vizsgálatot végző radiológus orvos tanúként további tényelőadást nem tudott volna tenni, mint ami a leletben rögzítésre került, szakkonzultánsként pedig a képfelvétel további elemzésétől nem várható olyan eredmény, amelynek értékelése az alperesre kedvezőbb lenne, hiszen a leleti rész az alperes állítását erősítette az agyvérzés kialakulásának időpontja vonatkozásában.
- [35] Emiatt az alperest az eljáró bíróságok nem zárták el a kimentés lehetőségétől, nem volt indok az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, tehát nem sérült a Pp. 251. § (2) bekezdése sem.

- [36] A Kúria álláspontja szerint az eljáró bíróságok a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, okszerű mérlegelésével hozták meg döntésüket, a jogalap vonatkozásában további bizonyítás lefolytatásának nem volt indoka.
- [37] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, mert az mindenben megfelelt az irányadó jogszabályoknak.

Záró rész

- [38] A Kúria a pervesztes alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperesek részére a jogi képviseletükkel összefüggésben felmerült, 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával megállapított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [39] Az alperes illetékmentességére tekintettel le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes pervesztessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.
- [40] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. december 5.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

bírószági ügyintéző
HM